

Przekształcenia własnościowe

wiedza o społeczeństwie
podstawy przedsiębiorczości
lekcje do dyspozycji wychowawcy
przedmioty ekonomiczne

30
minut

Cel ćwiczenia

Rozróżnianie pojęć dotyczących własności i przekształceń własnościowych.

Przebieg ćwiczenia

- ▲ Prosimy uczniów, aby wyjaśnili pojęcie własności. Zapisujemy na tablicy podane przez nich skojarzenia.
- ▲ Pytamy, jakie znają rodzaje własności. Odpowiedzi zapisujemy na tablicy.
- ▲ Pytamy, czy własność jest prawem trwałym czy może ulegać przekształceniu. Jakie przekształcenia własnościowe uczniowie znają? Powinni oni podać podstawowe przekształcenia własnościowe, takie jak prywatyzacja i nacjonalizacja. Możemy zapisać je na tablicy. Pytamy, jak uczniowie rozumieją podane pojęcia.
- ▲ Mówimy, że własność może ulegać przekształceniom w wyniku różnych procesów i na wiele różnych sposobów. Istnieje wiele różnych pojęć, które odnoszą się do przekształceń własnościowych. Czy wszystkie są znane i dobrze rozumiane? Przekonajmy się, czy potrafimy je właściwie zinterpretować.
- ▲ Dzielimy uczniów na 4 – 6 osobowe grupy. Każda z nich otrzymuje karteczki z pojęciami dotyczącymi przekształceń własnościowych, karteczki z fragmentami artykułów mówiących o różnych przekształceniach własnościowych oraz słowniczek pojęć. Zadanie grup polega na dopasowaniu fragmentu artykułu do konkretnego pojęcia związanego z przekształceniami własnościowymi.
- ▲ Przedstawiciele grup prezentują efekty pracy.
- ▲ Możemy wykorzystać element rywalizacji i premiować grupę, która w wyznaczonym czasie (np. 15 minut) prawidłowo nazwie najwięcej przekształceń, o których mowa we fragmentach artykułów. Możemy każdej grupie rozdać różne przykłady wtedy zadanie będzie trwało krócej.

Materiały dla nauczyciela

1.

Pojęcie i formy własności - materiał do wstępnej pogadanki.

Własność - określenie występujące w różnych znaczeniach; jest kategorią ekonomiczną i oznacza każdą formę władania tymi elementami przyrody, które mają wartość majątkową; jest też uznawane za pojęcie konstytucyjne.

Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005

„W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno -gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą”.

Art. 140 Kodeksu cywilnego z dnia 23 kwietnia 1964 roku z późn. zm.

Własność 1. to, co ktoś posiada **2.** prawo do rozporządzania rzeczą z wyłączeniem innych osób, w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego

Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/wlasnosc

Forma własności odmiana własności; w Polsce istnieje pięć podstawowych form własności:

- ▲ własność państwowa - mienie Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych;
- ▲ własność komunalna - mienie jednostek samorządów terytorialnych;
- ▲ własność prywatna osób fizycznych - mienie rzemieślników i innych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz prywatnych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (np. spółki osobowe);
- ▲ własność prywatna osób prawnych - mienie spółdzielni, spółek mających osobowość prawną i organizacji społecznych;
- ▲ własność zagraniczna - mienie należące do osób fizycznych i prawnych mających siedzibę za granicą kraju.

Źródło: www.empi2.pl/obudowa/slownik/files/prawaF.htm

2.

Słowniczek pojęć związanych z przekształceniami własnościowymi.

<p>akcjonariat obywatelski</p>	<p>koncepcja aktywnego uczestnictwa jak największej liczby obywateli w akcjonariacie debiutujących spółek państwowych</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.prywatyzacjadlaludzi.pl</i></p> <p>nowy długofalowy program zainicjowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa; jego celem jest doprowadzenie do świadomego i powszechnego uczestnictwa obywateli w życiu społeczno-gospodarczym i przemianach własnościowych, sprawienie, by prywatyzacja stała się dla ludzi przejrzysta i dostępna; zgodnie z ideą, że prywatyzacja powinna być prowadzona nie przeciw ludziom, ale dla ludzi i nimi, by każdy obywatel nie miał wątpliwości, że może bez obaw wziąć czynny udział w tym procesie – może uzyskać wiedzę, zainwestować na giełdzie, zaangażować się w prywatyzację.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.prywatyzacjadlaludzi.pl/akcjonariat-obywatelski/idea-akcjonariatu-obywatelskiego/co-to-jest-akcjonariat-obywatelski</i></p>
<p>akcjonariat pracowniczy</p>	<p>forma własności środków produkcji instytucjonalnie gwarantująca pracownikom współwłasność lub własność przedsiębiorstwa</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: biznes.pwn.pl/haslo/3866858/akcjonariat-pracowniczy.html</i></p> <p>system organizacji przedsiębiorstwa, w którym pracownicy są zbiorowym właścicielem części jego akcji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.twoja-firma.pl/sloownik/akcjonariat-pracowniczy.html</i></p>
<p>komercjalizacja</p>	<p>przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej gdzie jedynym właścicielem pakietu akcji lub głównym udziałowcem jest państwo; komercjalizacja przedsiębiorstwa państwowego może stanowić pierwszy etap prywatyzacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło www.prywatyzacjadlaludzi.pl/o-prywatyzacji/abc-prywatyzacji</i></p>
<p>komunalizacja</p>	<p>przekazanie mienia Skarbu Państwa na rzecz jednostki samorządu terytorialnego; na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego Minister Skarbu Państwa może zbyć nieodpłatnie pakiet akcji spółki na rzecz jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli podstawowy wykonywany przedmiot działalności spółki służy realizacji zadań własnych tej jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego i spółka wykonuje działalność gospodarczą na obszarze składającej wniosek jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/190/5495/Komunalizacja_mienia_Skarbu_Panstwa.html</i></p>

<p>nacjonalizacja</p>	<p>przejęcie przez państwo kontroli nad przedsiębiorstwem, zazwyczaj wiążące się z wywłaszczeniem dotychczasowych prywatnych właścicieli; odwrotne działanie do prywatyzacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.nbportal.pl/pl/commonPages/EconomicsEntryDetails?entryId=422&pageId=11236</i></p> <p>przejęcie na własność państwa własności prywatnej; z reguły bez odszkodowania</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p>
<p>prywatyzacja bezpośrednia</p>	<p>prywatyzacja bezpośrednia następuje poprzez sprzedaż, wniesienie do spółki lub oddanie do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa (w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego, dalej „przedsiębiorstwo”); prywatyzacja ta ma charakter bezpośredni, to znaczy: realizowana jest bez przyjmowania przez przedsiębiorstwo państwowe formy organizacyjno-prawnej w postaci jednoosobowej spółki Skarbu Państwa; podmiotami uczestniczącymi w procesie prywatyzacji bezpośredniej przedsiębiorstwa państwowego mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/267/6862/Prywatyzacja_bezposrednia.html</i></p>
<p>prywatyzacja pośrednia</p>	<p>polega na zbywaniu należących do Skarbu Państwa akcji/udziałów w spółkach; zanim zainicjowany zostanie proces prywatyzacji pośredniej przedsiębiorstwa państwowego, musi zostać przeprowadzona komercjalizacja danego podmiotu, która polega na przekształceniu przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę (akcyjną albo z ograniczoną odpowiedzialnością) Skarbu Państwa</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/266/6891/Prywatyzacja_posrednia.html</i></p>
<p>renacjonalizacja</p>	<p>powtórna nacjonalizacja, czyli ponowne przejmowanie na rzecz państwa mienia, które kiedyś zostało sprywatyzowane</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.naukowy.pl/encyklopedia/Renacjonalizacja</i></p>
<p>reprivatyzacja</p>	<p>przywrócenie byłym właścicielom lub ich spadkobiercom mienia przejętego przez państwo</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/reprivatyzacja</i></p> <p>inaczej niż prywatyzacja dotyczy przywrócenia własności byłym właścicielom, którzy utracili prawo w okresie powojennym; akty prywatyzacji wiążą się najczęściej z usuwaniem skutków procesów nacjonalizacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p>

<p>własność</p>	<p>określenie występujące w różnych znaczeniach; jest kategorią ekonomiczną i oznacza każdą formę władania tymi elementami przyrody, które mają wartość majątkową; jest też uznawane za pojęcie konstytucyjne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p> <p>„W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą”</p> <p style="text-align: right;"><i>Art. 140 Kodeksu cywilnego z dnia 23 kwietnia 1964 roku z późn. zm.</i></p> <p>1. to, co ktoś posiada 2. prawo do rozporządzania rzeczą z wyłączeniem innych osób, w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/wlasnosc</i></p>
<p>wywłaszczenie</p>	<p>odebranie komuś prawa własności na mocy ustawy, zwykle na rzecz państwa i za odszkodowaniem</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/wywlaszczenie</i></p> <p>uregulowany przepisami prawa administracyjnego szczególny tryb pozbawienia lub ograniczenia własności albo innego prawa rzeczowego do nieruchomości; nieruchomość może być wywłaszczona jedynie na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz samorządu terytorialnego, gdy nie może być nabyta w drodze umowy, a jest niezbędna na cele publiczne; ustalenie wysokości odszkodowania następuje po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy; o wywłaszczeniu i odszkodowaniu orzeka w formie decyzji administracyjnej starosta</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p> <p>polega na pozbawieniu lub ograniczeniu w drodze decyzji prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub innego prawa rzeczowego na nieruchomości. W ten sposób dochodzi do nabycia prawa własności przez Skarb Państwa i przez jednostki samorządu terytorialnego. Do wywłaszczenia dochodzi w drodze decyzji administracyjnej i tylko wtedy, gdy cel publiczny nie może być zrealizowany w inny sposób. Wywłaszczenie bowiem jest dopuszczalne tylko na cele publiczne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: e-temida.pl</i></p>

3.

Rozwiązanie zadania

<p>„Estoński minister gospodarki Edgar Savisaar odkupi od amerykańsko – holendersko - estońskiego konsorcjum Baltic Rail Services 66 proc. udziałów w Estońskich Kolejach (EVR). Pozostała część przedsiębiorstwa już teraz należy do skarbu państwa. Tym samym państwo estońskie ponownie przejmie pełną kontrolę nad spółką. Porozumienie anuluje tym samym umowę prywatyzacyjną sprzed pięciu lat. Zdaniem estońskiego Ministerstwa Gospodarki odzyskanie kolei jest korzystne zarówno dla polityki zagranicznej państwa, jak i spraw wewnętrznych. Rząd w Tallinie odzyska kontrolę nad taborem i siecią trakcyjną”.</p> <p><i>Źródło: www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/arttykul/estonska;kolej;-;renacjonalizacja,160,0,194464.html 20.10.2006</i></p>	renacjonalizacja
<p>„Tzw. dekret Bieruta z października 1945 r. zlikwidował prywatną własność gruntów w Warszawie, władza tłumaczyła, że w ten sposób szybciej uda się podnieść miasto z ruin. Od chwili wywłaszczenia ludzie mieli pół roku na złożenie wniosku o tzw. własność czasową. Według dekretu urzędnicy mogli odmawiać tylko, gdy korzystanie z przedwojennej nieruchomości przez jej dawnego właściciela kłóciło się z planem zagospodarowania. Jednak odmawiali masowo z powodów ideologicznych, części wniosków nie rozpatrzono”.</p> <p><i>Źródło: warszawa.gazeta.pl/warszawa/1,49510,5194868.html 08.05.2008</i></p>	nacjonalizacja
<p>„Pałac Błękitny (przy ul. Senatorskiej 37 w Warszawie) wrócił prawie rok temu w prywatne ręce: miasto przekazało go aktem notarialnym spółce”.</p> <p><i>Źródło: archiwum.polityka.pl, „Polityka”, nr 23 (2708) z dnia 06.06.2009, s. 50-52</i></p>	reprivatyzacja
<p>„Rząd Łotwy ogłosił w sobotę, że przejmuje 51 proc. udziałów w banku Parex, drugim pod względem wielkości w kraju, z powodu problemów banku wywołanych przez kryzys na rynkach finansowych”.</p> <p><i>Źródło: news.money.pl/arttykul/rzad;przejmuje;bank;teraz;lotwa,177,0,384177.html 09.11.2008</i></p>	nacjonalizacja
<p>„Nieodłącznym elementem realizacji dróg i autostrad, zarówno po stronie kosztów inwestycji, jak i czasu ich realizacji, jest proces odszkodowawczy. Bezdyskusyjnym jest fakt, że poszerzenie sieci dróg publicznych leży w interesie społeczeństwa. Często nie tylko lokalnego, ale także coraz częściej międzynarodowego. W praktyce realizacja tych pożytecznych przedsięwzięć w związku z koniecznością pozyskiwania terenów wymaga ingerencji w to, co w demokracji najświętsze, we własność prywatną. W państwie demokratycznym problem rozwiązuje się przy zastosowaniu czytelnej i sprawiedliwej instytucji słusznego odszkodowania. W Polsce zasada ta wpisana została w art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.”</p> <p><i>Źródło: „Doradca Majątkowy”, nr 24, październik 2006 r.</i></p>	wywłaszczenie

<p>„24 lipca 2009 roku Minister Infrastruktury podpisał akt (...) przekształcający państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa o nazwie Poczta Polska Spółka Akcyjna. W związku z tym w najbliższym czasie nastąpi wpisanie Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej do Krajowego Rejestru Sądowego. Równocześnie z dniem wpisu nowej spółki do rejestru przedsiębiorców nastąpi wykreślenie z niego państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej Poczta Polska”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.mt.gov.pl www.isk.infor.pl/aktualnosci,6,1,35971,Komercjalizacja-Poczty-Polskiej-rozpoczeta.html</i></p>	komercjalizacja
<p>„Fabryka ceramiki sanitarnej w Kole powstała decyzją władz centralnych w roku 1961. Wybór padł na to miasto, bo od XIX wieku z powodzeniem produkuje się tu fajans. Państwowe przedsiębiorstwo miało wypełnić potrzeby państwowego budownictwa mieszkaniowego. (...) W chwili upadku komuny zakład z roczną produkcją na poziomie 300 tysięcy sztuk ceramiki nadal nie miał kłopotów ze zbytem. Ale już wtedy było jasne, że to tylko kwestia czasu. Przybyła przecież zagraniczna konkurencja. Przystarzały zakład w Kole nie był w stanie podjąć wyzwania. (...) W 1993 roku ówczesne Ministerstwo Przekształceń Własnościowych po długich negocjacjach sprzedało fabrykę za 32 miliardy starych złotych. Inwestorem była fińska firma Sanitec, czołowy producent tego typu wyrobów w Europie. Przejmując zakład, nowy właściciel zobowiązał się do zainwestowania w ciągu trzech lat siedmiu milionów marek niemieckich”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/o-prywatyzacji/dobre-praktyki-prywatyzacyjne/sanitec-kolo 2010-03-31</i></p>	prywatyzacja bezpośrednia
<p>„Minister Skarbu Państwa w imieniu Skarbu Państwa wniosł do Grupy Bumar 85 proc. akcji i udziałów sześciu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, a ARP S.A. wniosła jedną spółkę w zamian za pakiet udziałów w spółce Bumar. Tym samym kapitał zakładowy Bumar sp. z o.o. został podwyższony o kwotę 258 mln 97 tys. 500 zł do sumy 1 mld 78 mln 682 tys. 500 zł”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.egospodarka.pl/48659,Grupa-Bumar-powiekszona-o-7-spolek,1,56,1.html 12.01.2010</i></p>	prywatyzacja pośrednia
<p>„Jego celem jest doprowadzenie do świadomego i powszechnego uczestnictwa obywateli w życiu społeczno-gospodarczym i przemianach własnościowych. Sprawienie, by prywatyzacja stała się dla ludzi przejrzysta i dostępna. Zgodnie z ideą, że prywatyzacja powinna być prowadzona nie przeciw ludziom, ale dla ludzi i z nimi. By każdy obywatel nie miał wątpliwości, że może bez obaw wziąć czynny udział w tym procesie – może uzyskać wiedzę, zainwestować na giełdzie, zaangażować się w prywatyzację”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/551513.html</i></p> <p>„MSP chce, by w debiucie PZU wzięli udział wszyscy Polacy zainteresowani zakupem akcji spółki. Inwestorzy indywidualni zapłacą za akcje 312,5 zł, jedna osoba może kupić maksymalnie 30 akcji. O tym, ile zarobią, zadecyduje koniunktura”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.newsweek.pl/artykuly/57338</i></p>	akcjonariat obywatelski

<p>„Oferta publiczna Taurona to bardzo ważny element programu prywatyzacji, który realizujemy od dwóch lat. Oferta akcji Taurona to w zasadzie ostatnia możliwość udziału w IPO spółki energetycznej o takiej skali działalności w tej części Europy. Zdecydowaliśmy się bowiem na pełną prywatyzację jednej z największych polskich grup energetycznych. Ta prywatyzacja jeszcze raz potwierdzi pozycję Warszawy jako centrum finansowego Europy Środkowo - Wschodniej - mówi Aleksander Grad, Minister Skarbu Państwa. Po zakończonej sukcesem ofercie PZU wykorzystujemy naszą strategię plasowania akcji wśród inwestorów detalicznych (...). W przypadku Taurona, oferując akcje inwestorom detalicznym, po raz kolejny wykorzystamy zasadę: »bez lewarów, bez kolejek, bez redukcji«”.</p> <p><i>Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/akcjonariat-obywatelski/prywatyzacja-tauron-sa/tauron-polska-energia-sa-roz poczyna-oferte-publiczna</i></p> <p style="text-align: right;"><i>1 czerwca 2010</i></p>	<p>akcjonariat obywatelski</p>
<p>„Około 250 tys. drobnych inwestorów zapisało się łącznie na 7 058 582 akcje. Wszyscy dostali tyle, ile zamówili - maksymalnie po 30 akcji na głowę. A mogło zapisać się jeszcze więcej, bo cała pula dla drobnych liczyła 7,746 mln sztuk. Papiery nieobjęte przez Kowalskich przesunięto do transzy instytucji”.</p> <p><i>Źródło: wyborcza.biz/biznes/1,101562,7871466,Final_najwiekszej_oferty_publicznej_w_Europie_Akcje.html</i></p> <p style="text-align: right;"><i>12.05.2010</i></p>	<p>akcjonariat obywatelski</p>
<p>„Ministerstwo Skarbu Państwa przekazało nieodpłatnie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łukowie i Raciborzu na rzecz tamtejszych powiatów. Pod nadzorem resortu pozostaje 61 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa z sektora transportu samochodowego”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: PAP, samorzad.infor.pl</i></p> <p style="text-align: right;"><i>10.05.2010</i></p>	<p>komunalizacja</p>
<p>Fragment wywiadu z Wiesławem Rozłuckim, doradcą ministra finansów ds. przekształceń własnościowych w 1990 r., prezesem GPW w latach 1991 – 2006.</p> <p>„Minister gospodarki Waldemar Pawlak stwierdził, że w kryzysie trzeba odłożyć prywatyzację spółek Skarbu Państwa przy udziale inwestorów zagranicznych, bo od nich nie uzyskamy dobrej ceny. Jego zdaniem prywatyzować trzeba, sprzedając udziały pracownikom. Takie pracownicze uwłaszczenie to dobry pomysł?</p> <p>Powiązanie w ten sposób pracownika z firmą może być bardzo korzystne. Z reguły dla pracowników najbardziej istotna jest najwyższej perspektywa wypłaty, nie myślą kategoriami rozwoju i przyszłości firmy. To z reguły jest oczkiem w głowie właściciela. Dobre są takie rozwiązania, które prowokują lub powodują zaangażowanie się pracowników w rozwój firmy”.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.money.pl/</i></p> <p style="text-align: right;"><i>22.07.2009</i></p>	<p>akcjonariat pracowniczy</p>

„W przedsiębiorstwach, w których posiadaczami akcji przedsiębiorstwa są pracownicy, obserwuje się wysoką akceptację dla inwestycji przez pracowników zainteresowanych zyskiem i wzrostem wartości, obniżenie napięć między pracownikami na kierowniczych stanowiskach a resztą załogi oraz zmniejszenie fluktuacji kadr, szczególnie personelu o najwyższych kwalifikacjach”.

*Źródło: biznes.gazetaprawna.pl/artykuly
29.04.2008*

**akcjonariat
pracowniczy**

Uwaga!

Materiały do kserowania dla zespołów (należy poprzecinać wzdłuż przerywanych linii i włożyć zestawy do oddzielnych kopert dla każdego z zespołów).

„Estoński minister gospodarki Edgar Savisa o odkupi od amerykańsko-holendersko-estońskiego konsorcjum Baltic Rail Services 66 proc. udziałów w Estońskich Kolejach (EVR). Pozostała część przedsiębiorstwa już teraz należy do skarbu państwa. Tym samym państwo estońskie ponownie przejmie pełną kontrolę nad spółką. Porozumienie anuluje tym samym umowę prywatyzacyjną sprzed pięciu lat. Zdaniem estońskiego Ministerstwa Gospodarki odzyskanie kolei jest korzystne zarówno dla polityki zagranicznej państwa, jak i spraw wewnętrznych. Rząd w Tallinie odzyska kontrolę nad taborem i siecią trakcyjną”.

Źródło: www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artykul/estonska;kolej;-renacjonalizacja,160,0,194464.html

20.10.2006

„Tzw. dekret Bieruta z października 1945 r. zlikwidował prywatną własność gruntów w Warszawie, władza tłumaczyła, że w ten sposób szybciej uda się podnieść miasto z ruin. Od chwili wyłączenia ludzie mieli pół roku na złożenie wniosku o tzw. własność czasową. Według dekretu urzędnicy mogli odmawiać tylko, gdy korzystanie z przedwojennej nieruchomości przez jej dawnego właściciela kłóciło się z planem zagospodarowania. Jednak odmawiali masowo z powodów ideologicznych, części wniosków nie rozpatrzono”.

Źródło: warszawa.gazeta.pl/warszawa/1,49510,5194868.html

08.05.2008

„Pałac Błękitny (przy ul. Senatorskiej 37 w Warszawie) wrócił prawie rok temu w prywatne ręce: miasto przekazało go aktem notarialnym spółce”.

Źródło: archiwum.polityka.pl

„Polityka”, nr 23 (2708) z dnia 06.06.2009, s. 50-52

„Rząd Łotwy ogłosił w sobotę, że przejmuje 51 proc. udziałów w banku Parex, drugim pod względem wielkości w kraju, z powodu problemów banku wywołanych przez kryzys na rynkach finansowych”.

Źródło: news.money.pl/artykul/rzad;przejmuje;bank;teraz;lotwa,177,0,384177.html

09.11.2008

„Nieodłącznym elementem realizacji dróg i autostrad, zarówno po stronie kosztów inwestycji, jak i czasu ich realizacji, jest proces odszkodowawczy. Bezdyskusyjnym jest fakt, że poszerzenie sieci dróg publicznych leży w interesie społeczeństwa. Często nie tylko lokalnego, ale także coraz częściej międzynarodowego. W praktyce realizacja tych pożytecznych przedsięwzięć w związku z koniecznością pozyskiwania terenów wymaga ingerencji w to, co w demokracji najświętsze, we własność prywatną. W państwie demokratycznym problem rozwiązuje się przy zastosowaniu czytelnej i sprawiedliwej instytucji słusznego odszkodowania. W Polsce zasada ta wpisana została w art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.”

Źródło: „Doradca Majątkowy”, nr 24, październik 2006 r.

„24 lipca 2009 roku Minister Infrastruktury podpisał akt (...) przekształcający państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa o nazwie Poczta Polska Spółka Akcyjna. W związku z tym w najbliższym czasie nastąpi wpisanie Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej do Krajowego Rejestru Sądowego. Równocześnie z dniem wpisu nowej spółki do rejestru przedsiębiorców, nastąpi wykreślenie z niego państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej Poczta Polska”.

Źródło: www.mt.gov.pl

„Fabryka ceramiki sanitarnej w Kole powstała decyzją władz centralnych w roku 1961. Wybór padł na to miasto, bo od XIX wieku z powodzeniem produkuje się tu fajans. Państwowe przedsiębiorstwo miało wypełnić potrzeby państwowego budownictwa mieszkaniowego. (...) W chwili upadku komuny zakład z roczną produkcją na poziomie 300 tysięcy sztuk ceramiki nadal nie miał kłopotów ze zbytem. Ale już wtedy było jasne, że to tylko kwestia czasu. Przybyła przecież zagraniczna konkurencja. Przystarzały zakład w Kole nie był w stanie podjąć wyzwania. (...) W 1993 roku ówczesne Ministerstwo Przekształceń Własnościowych po długich negocjacjach sprzedało fabrykę za 32 miliardy starych złotych. Inwestorem była fińska firma Sanitec, czołowy producent tego typu wyrobów w Europie. Przejmując zakład, nowy właściciel zobowiązał się do zainwestowania w ciągu trzech lat siedmiu milionów marek niemieckich”.

Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/o-prywatyzacji/dobre-praktyki-prywatyzacyjne/sanitec-kolo

2010-03-31

„Minister Skarbu Państwa w imieniu Skarbu Państwa wniósł do Grupy Bumar 85 proc. akcji i udziałów sześciu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, a ARP S.A. wniosła jedną spółkę w zamian za pakiet udziałów w spółce Bumar. Tym samym kapitał zakładowy Bumar sp. z o.o. został podwyższony o kwotę 258 mln 97 tys. 500 zł do sumy 1 mld 78 mln 682 tys. 500 zł”.

Źródło: www.egospodarka.pl/48659,Grupa-Bumar-powiekszona-o-7-spolek,1,56,1.html

12.01.2010

„Jego celem jest doprowadzenie do świadomego i powszechnego uczestnictwa obywateli w życiu społeczno-gospodarczym i przemianach własnościowych. Sprawienie, by prywatyzacja stała się dla ludzi przejrzysta i dostępna. Zgodnie z ideą, że prywatyzacja powinna być prowadzona nie przeciw ludziom, ale dla ludzi i z nimi. By każdy obywatel nie miał wątpliwości, że może bez obaw wziąć czynny udział w tym procesie – może uzyskać wiedzę, zainwestować na giełdzie, zaangażować się w prywatyzację”.

Źródło: wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/551513.html

„MSP chce, by w debiucie PZU wzięli udział wszyscy Polacy zainteresowani zakupem akcji spółki. Inwestorzy indywidualni zapłacą za akcje 312, 5 zł, jedna osoba może kupić maksymalnie 30 akcji. O tym, ile zarobią, zadecyduje koniunktura”.

Źródło: www.newsweek.pl/artykuly/57338

„Oferta publiczna Taurona to bardzo ważny element programu prywatyzacji, który realizujemy od dwóch lat. Oferta akcji Taurona to w zasadzie ostatnia możliwość udziału w IPO spółki energetycznej o takiej skali działalności, w tej części Europy. Zdecydowaliśmy się bowiem na pełną prywatyzację jednej z największych polskich grup energetycznych. Ta prywatyzacja jeszcze raz potwierdzi pozycję Warszawy jako centrum finansowego Europy Środkowo-Wschodniej - mówi Aleksander Grad, Minister Skarbu Państwa. Po zakończonej sukcesem ofercie PZU wykorzystujemy naszą strategię plasowania akcji wśród inwestorów detalicznych (...). W przypadku Taurona, oferując akcje inwestorom detalicznym, po raz kolejny wykorzystamy zasadę: »bez lewarów, bez kolejek, bez redukcji«”.

Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/akcjonariat-obywatelski/ Prywatyzacja-tauron-sa/tauron-polska-energia-sa-rozpoczyna-oferte-publiczna

01.06.2010

„Okolo 250 tys. drobnych inwestorów zapisało się łącznie na 7 058 582 akcje. Wszyscy dostali tyle, ile zamówili maksymalnie po 30 akcji na głowę. A mogło zapisać się jeszcze więcej, bo cała pula dla drobnych liczyła 7,746 mln. sztuk. Papiery nieobjęte przez Kowalskich przesunięto do transzy instytucji.”

Źródło: wyborcza.biz/biznes/1,101562,7871466,Final_najwiekszej_oferty_publicznej_w_Europie__Akcje.html

12.05.2010

„Ministerstwo Skarbu Państwa przekazało nieodpłatnie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łukowie i Raciborzu na rzecz tamtejszych powiatów. Pod nadzorem resortu pozostaje 61 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa z sektora transportu samochodowego”.

Źródło: PAP,samorzad.infor.pl

10.05.2010

Fragment wywiadu z Wiesławem Rozłuckim, doradcą ministra finansów ds. przekształceń własnościowych w 1990 r. - prezesem GPW w latach 1991-2006.

„Minister gospodarki Waldemar Pawlak stwierdził, że w kryzysie trzeba odłożyć prywatyzację spółek Skarbu Państwa przy udziale inwestorów zagranicznych, bo od nich nie uzyskamy dobrej ceny. Jego zdaniem prywatyzować trzeba, sprzedając udziały pracownikom. Takie pracownicze uwłaszczenie to dobry pomysł?

Powiązanie w ten sposób pracownika z firmą może być bardzo korzystne. Z reguły dla pracowników najbardziej istotna jest najwyższa perspektywa wypłaty, nie myślą kategoriami rozwoju i przyszłości firmy. To z reguły jest oczkiem w głowie właściciela. Dobre są takie rozwiązania, które prowokują lub powodują zaangażowanie się pracowników w rozwój firmy”.

Źródło: www.money.pl/

22.07.2009

„W przedsiębiorstwach, w których posiadaczami akcji przedsiębiorstwa są pracownicy, obserwuje się wysoką akceptację dla inwestycji przez pracowników zainteresowanych zyskiem i wzrostem wartości, obniżenie napięć między pracownikami na kierowniczych stanowiskach a resztą załogi oraz zmniejszenie fluktuacji kadr, szczególnie personelu o najwyższych kwalifikacjach”.

Źródło: biznes.gazetaprawna.pl/artykuly

29.04.2008

akcjonariat obywatelski	<p>koncepcja aktywnego uczestnictwa jak największej liczby obywateli w akcjonariacie debiutujących spółek państwowych</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl</i></p> <p>nowy długofalowy program zainicjowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa; jego celem jest doprowadzenie do świadomego i powszechnego uczestnictwa obywateli w życiu społeczno-gospodarczym i przemianach własnościowych, sprawienie, by prywatyzacja stała się dla ludzi przejrzysta i dostępna; zgodnie z ideą, że prywatyzacja powinna być prowadzona nie przeciw ludziom, ale dla ludzi i nimi, by każdy obywatel nie miał wątpliwości, że może bez obaw wziąć czynny udział w tym procesie – może uzyskać wiedzę, zainwestować na giełdzie, zaangażować się w prywatyzację.</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/akcjonariat-obywatelski/idea-akcjonariatu-obywatelskiego/co-to-jest-akcjonariat-obywatelski</i></p>
akcjonariat pracowniczy	<p>forma własności środków produkcji instytucjonalnie gwarantująca pracownikom współwłasność lub własność przedsiębiorstwa</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: biznes.pwn.pl/haslo/3866858/akcjonariat-pracowniczy.html</i></p> <p>system organizacji przedsiębiorstwa, w którym pracownicy są zbiorowym właścicielem części jego akcji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.twoja-firma.pl/sloownik/akcjonariat-pracowniczy.html</i></p>
komercjalizacja	<p>przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej gdzie jedynym właścicielem pakietu akcji lub głównym udziałowcem jest państwo; komercjalizacja przedsiębiorstwa państwowego może stanowić pierwszy etap prywatyzacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło www.prywatyzacja.dla.ludzi.pl/o-prywatyzacji/abc-prywatyzacji</i></p>
komunalizacja	<p>przekazanie mienia Skarbu Państwa na rzecz jednostki samorządu terytorialnego; na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego Minister Skarbu Państwa może zbyć nieodpłatnie pakiet akcji spółki na rzecz jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli podstawowy wykonywany przedmiot działalności spółki służy realizacji zadań własnych tej jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego i spółka wykonuje działalność gospodarczą na obszarze składającej wniosek jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/190/5495/Komunalizacja_mienia_Skarbu_Panstwa.html</i></p>
nacjonalizacja	<p>przejęcie przez państwo kontroli nad przedsiębiorstwem, zazwyczaj wiążące się z wywłaszczeniem dotychczasowych prywatnych właścicieli; odwrotne działanie do prywatyzacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.nbportal.pl/pl/commonPages/EconomicsEntryDetails?entryId=422&pageId=11236</i></p> <p>przejęcie na własność państwa własności prywatnej; z reguły bez odszkodowania</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p>
prywatyzacja bezpośrednia	<p>prywatyzacja bezpośrednia następuje poprzez sprzedaż, wniesienie do spółki lub oddanie do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa (w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego, dalej „przedsiębiorstwo”); prywatyzacja ta ma charakter bezpośredni, to znaczy: realizowana jest bez przyjmowania przez przedsiębiorstwo państwowe formy organizacyjno-prawnej w postaci jednoosobowej spółki Skarbu Państwa; podmiotami uczestniczącymi w procesie prywatyzacji bezpośredniej przedsiębiorstwa państwowego mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/267/6862/Prywatyzacja_bezposrednia.html</i></p>

<p>prywatyzacja pośrednia</p>	<p>polega na zbywaniu należących do Skarbu Państwa akcji/udziałów w spółkach; zanim zainicjowany zostanie proces prywatyzacji pośredniej przedsiębiorstwa państwowego, musi zostać przeprowadzona komercjalizacja danego podmiotu, która polega na przekształceniu przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę (akcyjną albo z ograniczoną odpowiedzialnością) Skarbu Państwa</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: prywatyzacja.msp.gov.pl/palm/pr/266/6891/Prywatyzacja_posrednia.html</i></p>
<p>renacjonalizacja</p>	<p>powtórna nacjonalizacja, czyli ponowne przejmowanie na rzecz państwa mienia, które kiedyś zostało sprywatyzowane</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: www.naukowy.pl/encyklopedia/Renacjonalizacja</i></p>
<p>reprivatyzacja</p>	<p>przywrócenie byłym właścicielom lub ich spadkobiercom mienia przejętego przez państwo</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/reprivatyzacja</i></p> <p>inaczej niż prywatyzacja dotyczy przywrócenia własności byłym właścicielom, którzy utracili prawo w okresie powojennym; akty prywatyzacji wiążą się najczęściej z usuwaniem skutków procesów nacjonalizacji</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p>
<p>własność</p>	<p>określenie występujące w różnych znaczeniach; jest kategorią ekonomiczną i oznacza każdą formę władania tymi elementami przyrody, które mają wartość majątkową; jest też uznawane za pojęcie konstytucyjne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p> <p>„W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą”</p> <p style="text-align: right;"><i>Art. 140 Kodeksu cywilnego z dnia 23 kwietnia 1964 roku z późn. zm.</i></p> <p>1. to, co ktoś posiada 2. prawo do rozporządzania rzeczą z wyłączeniem innych osób, w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/wlasnosc</i></p>
<p>wywłaszczenie</p>	<p>odebranie komuś prawa własności na mocy ustawy, zwykle na rzecz państwa i za odszkodowaniem</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: sjp.pwn.pl/szukaj/wywlaszczenie</i></p> <p>uregulowany przepisami prawa administracyjnego szczególny tryb pozbawienia lub ograniczenia własności albo innego prawa rzeczowego do nieruchomości; nieruchomość może być wywłaszczona jedynie na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz samorządu terytorialnego, gdy nie może być nabyta w drodze umowy, a jest niezbędna na cele publiczne; ustalenie wysokości odszkodowania następuje po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy; o wywłaszczeniu i odszkodowaniu orzeka w formie decyzji administracyjnej starosta</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: „Mała encyklopedia prawa”, C.H. Beck, 2005</i></p> <p>polega na pozbawieniu lub ograniczeniu w drodze decyzji prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub innego prawa rzeczowego na nieruchomości. W ten sposób dochodzi do nabycia prawa własności przez Skarb Państwa i przez jednostki samorządu terytorialnego. Do wywłaszczenia dochodzi w drodze decyzji administracyjnej i tylko wtedy, gdy cel publiczny nie może być zrealizowany w inny sposób. Wywłaszczenie bowiem jest dopuszczalne tylko na cele publiczne</p> <p style="text-align: right;"><i>Źródło: e-temida.pl</i></p>